

Centrum školní podpory: Pomocná ruka dětem, školám i rodičům

PhDr. Mgr. Michaela Šedá, Ph.D.

Vzdělávání dnes čelí mnoha výzvám, včetně inkluze nebo příchodu válečných uprchlíků. Děti jsou ohrožené různými riziky, ať už poruchami chování, závislostmi nebo problémovými vztahy. Spolek Centrum školní podpory DaMi-E vznikl s vizí podpořit jednotlivé články školského systému a nabízí poradenství a vzdělávání v oblasti prevence, diagnostiky a intervence. Představíme vám jeho činnost zblízka.

Centrum vzniklo v roce 2018 a od roku 2023 má podobu spolku. Cílem je podpořit fungování všech subjektů ve školském systému, a to na veškerých jeho úrovních. Hlavním cílem Centra pak je samostatnost a udržitelnost v oblasti **prevence, diagnostiky a intervence** na úrovni školy ve spolupráci s žáky, pedagogy, zřizovateli, rodinou, komplexní komunitou a externími odborníky. Usiluje o rozvoj edukačního procesu u pedagogů, dětí, žáků, studentů, zákonných zástupců a zřizovatelů, zaměřený na rizikové jevy s ohledem na inkluzivní trendy ve vzdělávání.

Jeho velkou výhodou je fakt, že **není statické**. Během školního roku se tak odborníci z Centra dostávají do desítek až stovek školských zařízení, pracují se stovkami pedagogů a zákonných zástupců a jejich práce se dotýká tisíců dětí, žáků a studentů. Díky tomu se setkávají s velkou škálou externích odborníků, spolupracují například s krajskými metodiky prevence, odborem sociálně právní ochrany dětí a dalšími odbornými

efektivní prevenci, kvalitní diagnostiku a smysluplnou intervenci.

Centrum školní podpory DaMi-E společně **založily** dvě **pedagožky a preventistky** Dana Dlouhá a Michaela Šedá. PhDr. Mgr. et Mgr. Dana Dlouhá, Ph.D. vystudovala sociální práci a speciální andragogiku na Masarykově univerzitě. Doktorský titul získala na katedře speciální a inkluzivní pedagogiky téže univerzity, kde se věnovala adik-

” Centrum chce zvýšit vzdělanost všech subjektů školského systému v oblasti speciální pedagogiky, adiktologie a prevence.

Proč vzniklo Centrum školní podpory?

Centrum školní podpory vnímá školu jako živý organismus, který je ovlivňovaný komunitou tvořenou zřizovateli a veřejností, proto je vysoce důležité pozitivně ovlivňovat i tyto subjekty, jež na ni působí z dlouhodobého hlediska a z vnějšího prostoru. V Centru se snaží o co nejvyšší odbornost pedagogů.

institucemi. Během tohoto edukačního putování po školách mají možnost nasát velké množství dobré, ale i špatné praxe, vytěžit z toho efektivní edukační postupy a metody a **předávat** dál **získané know-how** ve školách, kde nejsou preventivní a intervenční strategie ještě na takové úrovni, nebo se škola s konkrétním problémem ještě nesetkala a v praxi neví, jak započít

tologické oblasti. Externě spolupracuje s Institutem výzkumu inkluzivního vzdělávání a katedrou tělesné výchovy a výchovy ke zdraví na Masarykově univerzitě. V rámci projektu MAP III – Akční plánování ORP Bystřice nad Pernštejnem se věnuje podpoře pedagogů v oblasti inkluze a práci s třídními kolektivy. Zajímá se o témata vztahů v třídních kolektivech, podporu peda-

gogů, rodičů a dětí, a dále o závislostní chování u osob s postižením. S **prací s třídními kolektivy** má více než desetiletou zkušenost. Vyučuje na Slezské univerzitě.

PhDr. Mgr. Michaela Šedá, Ph.D. vystudovala magisterský obor speciální pedagogika, se zaměřením na etopedii a psychopedii. Specializaci si rozšířila o specifické poruchy učení a učitelství

prvního stupně. Doktorské tituly získala na katedře speciální a inkluzivní pedagogiky Masarykovy univerzity, kde se zaměřovala na obor adiktologie. Od roku 2012 se věnuje v praxi dětem a mladistvým s **poruchami chování a emocí**, dále se věnuje problematice závislostí, dynamice školních kolektivů, poradenství a intervenci v prostředí školy a rodiny. Působí jako vysokoškol-

ský pedagog na Slezské univerzitě. Výzkumnou činnost zaměřuje na poradenství a prevenci ve školských zařízeních.

Proč je Centrum školní podpory tak důležité? Bylo založeno s cílem, aby jeho služby zvýšily úroveň edukace, jež potřebuje zejména s inkluzivním trendem posílit. Školství čelí neustálým výzvám a musí pružně na tyto situace reagovat, ať už se jedná o covidové období nebo válku na Ukrajině, která přinesla nárůst dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem v pedagogické praxi. Centrum školní podpory se snaží o **zvýšení vzdělanosti** pedagogů, dětí, žáků a studentů, jejich zákonných zástupců a zřizovatelů školských zařízení, zejména v oblasti speciální pedagogiky, adiktologie a primární prevence.

Jaké služby primární prevence Centrum nabízí?

- Všeobecná, selektivní a indikovaná primární prevence;
- podpora ředitelů a pedagogů v realizaci primární prevence;
- předávání know-how, tak aby byli pedagogové schopni reagovat na situace v třídním kolektivu;
- zapojení rodičů, zákonných zástupců a komunity do primární prevence a jejich další vzdělávání v této oblasti;
- zapojení zřizovatelů do podpory primární prevence ve školách;
- tvorba preventivních programů pro všechny oblasti rizikových jevů a chování a sociálně patologických jevů;
- poradenství a metodická činnost v oblasti primární prevence; a
- spolupráce s externími odborníky a institucemi na poli primární prevence.

Co přináší školským zařízením, rodinám a zřizovatelům?

Výrazná finanční úspora – školské zařízení je schopné rizikové chování a sociálně patologické jevy řešit na vlastní úrovni, dokáže rychle a efektivně sestavit plán prevence, provést

základní diagnostiku a nastavit intervenční strategii tak, aby se problém ne prohluboval a následně nebylo nutné vyhledávat externí odborníky, kteří budou vstupovat do školy a dlouhodobě intervenovat dané problémy. Rodiny mají možnost se včas s rizikovým jevem obrátit na odbornou pomoc, nasměrovat se, získat kontakty na externí odborníky, využít poradenství, stejně tak zřizovatelé získávají včas informace a dovednosti o krizové intervenci, prevenci a diagnostice sociálně patologických jevů, mohou se vzdělávat ve školské problematice, ale i v oblasti prevence rizikových situací a sociálně patologických jevů na obecné rovině.

Velká časová úspora – díky vzdělávací činnosti Centra odpadají pedagogům časově náročné úkony, jako vyhledávání externích odborníků, tvorba plánů primární prevence, zpracovávání diagnostických metod a jejich následná evaluace, hledání intervenčních strategií, poradenství a informací. Pomocí akreditovaných kurzů předává Centrum školní podpory know-how v oblasti primární prevence rizikového chování, adiktologie a speciální pedagogiky.

Tripartitní vztahy – školským zařízením, rodinám, zákonným zástupcům a zřizovatelům poskytuje metody, jak dosáhnout smysluplné a efektivní

tripartity, jež je nepostradatelná pro dítě a žáka, který má právo na vysoce kvalitní edukační proces, jenž ho rozvíjí ve všech oblastech života.

Záruka odborné podpory – Centrum školní podpory je školskému zařízení stále k dispozici, online, telefonicky, e-mailem, osobně, poskytuje poradenství, doporučuje postupy, navrhuje řešení, kontaktuje odborníky

” **Prevence je významný faktor v souvislosti s rizikovým chováním a poruchami chování a emocí u dětí.**

pro případy, které to budou ze zákona vyžadovat, komunikuje se zákonnými zástupci, s externími spolupracujícími institucemi a stává se podporujícím partnerem všem, kteří se potýkají s edukačními problémy a čelí výchovně vzdělávacím výzvám.

Kvalitní edukace – Centrum klade důraz na současné pedagogické trendy, na rozvoj dítěte a žáka ve všech oblastech, na naplnění cílů edukačních procesů a přípravu samostatného schopného sebevědomého člověka, jenž zůstane žít v našem městě, naší zemi a hlavně s námi.

Činnost Centra školní podpory se zaměřuje nejvíce na oblast prevence, diagnostiku a intervenci rizikového

chování, sociálně patologických jevů a speciálně pedagogických oblastí. Dále se věnuje vzdělávání a poradenství ve všech oblastech edukace a v rámci duševního zdraví žáků, zákonných zástupců a pedagogů. Prevence je velice významným činitelem v souvislosti s rozvojem rizikového chování, problémů v chování a poruch chování a emocí u všech dětí, žáků a studentů.

Role prevence je naprosto nezastupitelná a klíčová pro pozitivně laděnou budoucnost dětí.

Pomůže s prevencí, diagnostikou i intervencí

Tým Centra školní podpory DaMi-E má dlouholeté zkušenosti s **primární prevencí** (všeobecná, selektivní a indikovaná). Prevence je zde vnímána jako velmi důležitý aspekt, který umožňuje vytvářet bezpečné, pozitivně laděné prostředí, jež napomáhá k naplňování edukačního procesu. Zároveň je mnohem snazší z dlouhodobého hlediska působit preventivně než řešit následky, a to významně i po finanční stránce.

Cílem Centra školní podpory je v rámci primární prevence zapojit především pedagogy a rodiče či zákonné zástupce, kteří jsou s dětmi v každodenním kontaktu, tak, aby svým chováním a slovy dokázali preventivně působit na děti a žáky. Avšak pokud dojde k nějaké neočekávané situaci související s rizikovými jevy, musejí být schopni adekvátně reagovat, vytvořit plán následné práce, anebo včas povolat do intervencí externího odborníka.

Dále se Centrum školní podpory věnuje diagnostice rizikového chování, sociálně patologických jevů a speciálně pedagogické problematice. Tato oblast plynule navazuje na výše uvedené. Hlavním smyslem je vstupovat do třídních kolektivů a školských zařízení (pedagogický sbor, třída, skupina,

Aktivity spadající do diagnostické oblasti

- Diagnostika třídních a školských kolektivů formou zážitkové pedagogiky;
- rozhovory, focus group s pedagogickým sborem na různá témata spojená se vztahovou dynamikou;
- odborné a kvalifikované diagnostické metody a nástroje pro oblast rizikových a sociálně patologických jevů a rizikového chování;
- diagnostika s externími odborníky (psycholog, psychiatr, klinický logoped aj.);
- diagnostika ve spolupráci s externími institucemi;
- odborná diagnostika poruch chování a emocí u dětí a mladistvých, specifických poruch učení;
- depistáž speciálně pedagogických jevů ve školním prostředí; a
- hospitační činnost v rámci edukačního procesu.

vedení školy) a napomáhat vyhledávat, identifikovat a diagnostikovat sociálně patologické jevy a rizikové chování a speciálně pedagogické oblasti. Důležitou součástí je i **diagnostika vztahové dynamiky**, která v rámci třídy a školy (např. i vztahy mezi učiteli) může ovlivňovat celý edukační proces a ovlivnit dlouhodobě klima školského zařízení. Pouze pokud je kvalitně a odborně stanovena diagnóza, je možné nastavit efektivní a funkční intervenční strategie.

Pokud ve školském zařízení nebo v rodině či komunitě nastane problém, přichází na řadu **intervence**. Ve chvíli, kdy se ve škole objeví problém, a je buď ze strany Centra školní prevence, nebo ze strany školy (ideálně) identifikován, dochází k pomoci v řešení problému, ale opět s maximálním zapojením pedagogického sboru, tak aby byla zajištěna určitá míra udržitelnosti napraveného stavu (nebo zmírnění problému). Jde zejména o **udržitelnost**. V rámci intervence je velmi důležité zapojit i další zainteresované subjekty v edukačním procesu – žáky, rodiče, zákonné zástupce a dle vážnosti situace i zřizovatele a další spolupracující odborníky a instituce.

V oblasti vzdělávání pedagogů, rodičů, dětí, žáků, studentů, zřizovatelů a komunity se Centrum zaměřuje

především na to, aby **kurzy či semináře** byly **individualizované** a odpovídaly na poptávku ze strany klientů. Cílem není předávat jenom teoretický background, ale především se zaměřit na předávání know-how při řešení rizikového chování, sociálně patologických jevů a dalších fenoménů s ním spojených. Další činností spadající do této oblasti je psaní **knihy pro školní metodiky prevence** a vydávání tematických zpráv v médiích, výzkumná činnost, studie a publikace odborných článků, účast na odborných konferencích a neustálé vzdělávání týmu Centra školní podpory DaMi-E.

Centrum školní podpory se z velké části věnuje i **poradenství**. Hlavním zá-

měrem je poskytovat podporu ve chvílích, kdy si školské zmíněné subjekty neví rady, nejsou si jisté, jak dále postupovat a potřebují situaci zkontrolovat s nějakým odborníkem z třetí strany. Zejména se jedná o zřizovatele, rodiče a zákonné zástupce dětí a žáků, žáky, studenty, pedagogy a další, kterých se proces edukace nějakým způsobem dotýká. Poskytované služby v poradenské oblasti jsou zejména:

- poradenství a online poradenství a mentoring pro pedagogy, rodiče, děti, žáky a studenty;
- podpora ŠPP a pedagogických odborníků v ŠPP;
- podpora žáků, studentů, pedagogů, zřizovatelů;
- účast ve správních řízeních; a
- případové konference a kulaté stoly.

Díky dlouholeté praxi s pedagogikou volného času nabízí Centrum školní podpory DaMi-E i zpracování adaptačních programů pro nově vznikající školní skupiny (třídy), programy pro stmělování tříd a školních skupin po intervenčních zásazích, podporu školských teambuildingů, tvorbu preventivních pobytových programů a programů pro školy v přírodě a příměstské tábory, realizaci **volnočasových aktivit** pro školy a zařízení s tematikou pro děti, tvorbu **sensory play** pro děti předškolního a mladšího školního věku, vedení dětských zájmových kroužků aj.

Autorka je speciální pedagožkou.

Centrum školní podpory DaMi-E, z. s.

Centrum školní podpory DaMi-E, z. s. působí napříč celou Českou republikou, zejména co se týče online služeb v oblasti poradenství a vzdělávání. Významně spolupracuje s Jihomoravským krajem, díky němuž může své služby v této oblasti poskytovat zdarma. Dále spolupracuje s Krajem Vysočina a mnoha institucemi, pokud je to v silách týmu Centra školní podpory DaMi-E, snaží se poskytovat služby bez hranic. Neváhejte Centrum školní podpory kontaktovat a zjistit bližší informace o nabízených službách v rámci zlepšení edukace i ve vaší škole.

Kontakt:

Centrum školní podpory DaMi-E, z. s.

IČO: 19640439

E-mail: centrumdamie@seznam.cz

Telefon: +420 777 119 935, +420 732 652 375

www.damie.cz

Facebook: Centrum školní podpory DaMi-E, Instagram: Cspdamie